

Ekonomifunktionen
Helena Steffansson Carlson
helena.s.carlson@malung-salen.se
0280-18127

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Dnr KS/2025:759

Remissvar på "Justerad beräkning av administration i kostnadsutjämnningen för kommuner" (FI/2025/02010)

Malung-Sälens kommun uppskattar möjligheten att lämna synpunkt på förslaget "Justerad beräkning av administration i kostnadsutjämnningen för kommuner". Vi välkomnar att systemet ses över med jämna mellanrum.

Inledande kommentar

För Malung-Sälens kommuns del innebär förslaget minskad ersättning för administration i kostnadsutjämnningen jämfört med nuvarande ersättning. Kommunens remissvar utgår från följande övergripande principer:

- Att lyfta ur en del ur **helheten** för kostnadsutjämnningen komplicerar möjligheten att bedöma helheten. Regeringen anger att även fler förslag om utjämnningssystemet kommer läggas fram under år 2026, vilket försvårar för kommunen att planera långsiktigt.
- Utformning av **gleshetsmått** saknar vetenskaplig grund.
- Kostnadsutjämnningen syfte är att utjämna för kostnads-skillnader inte som **incitament** till kommunsammanslagningar.
- Regeln om **införandebidrag** frångås.

Helhetsperspektiv behövs

Malung-Sälens kommun anser inte att det är lämpligt att lyfta ur en enskild komponent – administrationstillägget – från den helhet som presenteras i "Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn" (SOU 2024:50). Det är mycket olyckligt att en del ur en helhet lyfts ut och läggs som enskilt förslag. Regeringen har för övrigt aviserat att fler förslag om utjämnningssystemet kommer läggas fram under år 2026. Det gör det omöjligt att bedöma helheten när vi inte känner till kommande förslag om förändringar.

I stället bör ett samlat förslag till ett nytt, komplett utjämnningssystem läggas fram.

Utformning av gleshetsmått

Uljämningskommittén presenterade ett förslag med ett nytt gleshetsmått, baserat på regressionsanalyser, för att spegla verkliga merkostnader som följer av gles bebyggelse. Regeringen väljer i stället en förenklad modell där gleshet beräknas som förhållande mellan befolkning och yta. En sådan beräkning tar ingen hänsyn till bebyggelsestruktur. Resultatet blir att stora kommuner med befolkningen samlad till en centralort gynnas, medan kommuner med mer utspridd bebyggelse missgynnas. Det är en brist i förslaget och motverkar även syftet med kostnadsutjämnningen.

Incitament till kommunsammanslagningar

Malung-Sälens kommun ställer sig starkt frågande till att införa incitament för kommunsammanslagningar i systemet för kostnadsutjämnningen. Syftet med kostnadsutjämnningen är att utjämna kostnadsskillnader mellan kommuner och regioner som beror på strukturella faktorer, exempelvis åldersstruktur och bebyggelsestruktur.

Kostnadsutjämnningen ska inte användas som ett styrmedel för att förändra kommunstrukturen genom att försämra de ekonomiska förutsättningarna för enskilda kommuner. Ett sådant angreppssätt ligger utanför systemets syfte.

Regeln om införandebidrag frångås

Malung-Sälens kommun konstaterar att regeln om införandebidrag frångås. För Malung-Sälens kommun får minskad ekonomisk ersättning betydande konsekvenser. Regeringen aviserar att förslaget ska införas från 2027, vilket inte är i linje med de långsiktiga planeringsförutsättningar som en befolkningsmässigt liten kommun behöver ha, för att vidta åtgärder.

Konsekvensen för Malung-Sälens kommun blir minskade intäkter från år 2027. För att uppfylla god ekonomisk hushållning behöver motsvarande kostnader minskas för administrativt stöd, endera centralt eller i kärnverksamheterna. Medborgare, kunder och brukare kommer antingen indirekt eller direkt att påverkas.

Sammanfattningsvis

Malung-Sälens kommun ställer sig negativ till förslaget "Justerad beräkning av administration i kostnadsutjämnningen för kommuner". Malung-Sälens kommun anser att ett samlat förslag till nytt utjämnningssystem bör presenteras. Införande av nytt system för utjämnning behöver beslutas med god framförhållning för att ge kommunerna långsiktiga planeringsförutsättningar.

Regeringens förslag har ingen förankring i verkligheten och får mycket märkliga konsekvenser. Befolkningsmässigt små och glesa kommuner ställs emot varandra och kostnaden, för administration får i princip inget ytterligare tillskott utan förslaget är i huvudsak en omfördelning mellan redan ekonomiskt ansträngda kommuner. Det är problematiskt om regeringen föreslår förändringar i utjämnningssystemet som skapar splittring och ställer kommuner mot varandra. Utgångspunkten för kostnadsutjämnningen bör vara en modell med förståelse för systemet och att säkerställa likvärdig välfärd oavsett var man bor.

Malung-Sälens kommun

Hans Unander (S)
Kommunstyrelsens ordförande